

ASIA	Luonnonsuojelulain 128 §:n nojalla tehty vireillepano
VIREILLEPANIJA	Suomen luonnonsuojeluliiton Kaakkois-Kymen yhdistys ry
VIREILLETULO	Asia on tullut vireille Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa (ELY-keskuksessa) 2.10.2024
VAATIMUKSET	Vireillepanokirjelmässä vaaditaan, että Kaakkois-Suomen ELY-keskus valvontaviranomaisena puuttuu tehtyihin ja suunniteltuihin rikkomuksiin Haminan Hillossa ja Summassa. Asia koskee erityisesti liito-oravan suojelumääräysten rikkomista. Toimijoiksi vireillepanossa nimetään Tuike Finland Oy, Haminan kaupunki, Haminan Energia Oy sekä Haminan Lämpövoima Oy.

VAATIMUSTEN PERUSTELUT

Vaatimuksen perusteiksi esitetään seuraavaa:

- Tuike hävitti liito-oravan siirtymäpuuston ja pesäpuun suojapuustoineen alueellaan ja kaavan luo-alueet.
- Teollisuuskaavoista on jätetty perusteetta pois edellisissä kaavoissa olleita liito-oravan luo-alueita muistutuksista huolimatta.
- Hallinto-oikeus totesi kaavasta tehdyssä valituksessa, että puus-
toyhteyden katkaisemista ei saa tehdä yleiskaavan vastaisesti ja
näin kuitenkin on toimittu mm. kaasulinjan rakentamisen yhtey-
dessä.
- Alueella on lain vastaisesti tuhottu ainakin yksi yleiskaavan liito-
oravalle varattu luo-alue ja heikennetty merkittävästi viheryhteyttä
mittavin avo- ja harvennushakkuin noudattamatta liito-oravan
suojelemiseksi annettuja metsänkäsittelyohjeita.
- Metsähallituksen luontopalvelut totesi aikanaan, että Savilahden-
vuori on luontotyyppiltään aluetta, joka tyypillisesti suojellaan Suo-
javiheralueiden ja luo-alueiden hävittäminen on valtakunnallisten
alueidenkäyttötavoitteiden vastaista, koska yleiskaavaa pitäisi
myöhemmin muuttaa asemakaavan toimenpiteiden vuoksi, joka
on laiton järjestys.

17.3.2025

Lisäksi vireillepanokirjelmässä esitetään, että alueelle rakennettava lämpölinja tuhoaa arvokasta ja hupenevaa puustoa liito-oravalta. Kirjelmässä esitetään myös kysymyksiä ELY-keskuksen valvontatoimenpiteistä alueella sekä luonnonsuojelulain ja kaavoituksen suhteesta.

ASIAN KÄSITTELY

Kaakkois-Suomen ELY-keskus on tutustunut Haminan Hillonlahden alueella vireillä oleviin ja viime aikoina päättyneisiin hankkeisiin sekä tehnyt alueelle vireillepanon jälkeen kaksi maastokäyntiä ja yhden tarkastuksen. Asiaa käsiteltäessä on muun muassa huomioitu seuraavat asiat:

Haminan lupavaliokunta pyysi Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Tuike Finland Oy:n ympäristölupahakemuksesta 19.7.2024. Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi hakemuksesta lausunnon 26.8.2024 (KASELY/1470/2019), jossa se totesi, että hakemuksen mukainen toiminta heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa luonnonsuojelulain vastaisesti, eikä hakemuksen mukaista lupaa tule myöntää.

Haminan lupavaliokunta pyysi hakijan korjaamasta ympäristölupahakemuksesta uuden lausunnon Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta 2.12.2024. Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi asiasta lausunnon 7.1.2025 (KASELY/1470/2019), jossa se totesi, että uudistetun hakemuksen mukainen toiminta ei heikennä tai hävitä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, eikä ELY-keskuksella ole tiedossa alueelta muitakaan luontoarvoja, jotka olisivat esteenä ympäristöluvan myöntämiselle hakemuksen mukaisesti.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus sai tiedoksi Haminan lupavaliokunnan Tuike Finland Oy:lle myöntämän ympäristöluvan 30.1.2025. Kaakkois-Suomen ELY-keskus perehtyi lupaa ja totesi sen huomioivan luonnonsuojelulain säännökset.

Haminan kaupungin rakennusvalvontaviranomainen pyysi Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta lausuntoa Tuike Finland Oy:n hakemasta maisematyöluvasta 20.8.2024. Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi asiasta lausunnon 27.8.2024 (KASELY/22/2024) ja totesi siinä muun muassa, että hakemuksen mukaiset toimenpiteet heikentävät liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa luonnonsuojelulain vastaisesti ja näin ollen hakemuksen mukaista maisematyölupaa ei voi myöntää.

Haminan kaupungin rakennusvalvontaviranomainen pyysi hakijan korjaamasta maisematyölupahakemuksesta uuden lausunnon Kaakkois-Suomen ELY-keskukselta 28.11.2024. Kaakkois-Suomen ELY-keskus

17.3.2025

antoi asiasta lausunnon 13.12.2024 (KASELY/22/2024), jossa se totesi, että uudistetun hakemuksen mukainen toiminta ei heikennä tai hävitä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa, eikä Kaakkois-Suomen ELY-keskuksella ole tiedossa alueelta muitakaan luontoarvoja, jotka olisivat esteenä maisematyöluvan myöntämiselle hakemuksen mukaisesti.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus sai 18.12.2024 tiedoksi Haminan kaupungin johtavan rakennustarkastajan Tuike Finland Oy:lle myöntämän maisematyöluvan ja totesi sen huomioivan luonnonsuojelulain säännökset.

Vireillepanossa mainitusta kaukolämpölinjan rakentamisesta Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi lausunnon 24.8.2023 (KASELY/1513/2023), jossa todetaan muun muassa, että alueella on liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka tai -paikkoja, joita voi heikentää muun muassa puiden kaataminen, mikä tulee ottaa huomioon linjan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja rakentamisessa.

Kaukolämpölinjan rakentamisen tarkentuneista suunnitelmista Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi kannanoton 4.6.2024 (KASELY/1513/2023), jossa se uudisti aiemmin lausumansa ja totesi muun muassa seuraavaa: *"Putkilinjaa rakennettaessa ei saa heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että liito-oravan ydinalueilta ei saa kaataa puustoa ilma tarkempaa selvitystä toimien vaikutuksesta liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan toimintaan. Myös muualla putkilinjan alueelta mahdollisesti kaadettavaksi suunnitellut runkopuiset kuuset, haavat ja muut lehtipuut tulee tutkia etukäteen mahdollisten liito-oravan pesien varalta. Liito-oravan kulkuyhteydet alueella tulee säilyttää riittävän suojaisina ja toiminnallisesti ehyinä."*

Vireillepanon jälkeen Kaakkois-Suomen ELY-keskus tiedusteli Haminan Kaukolämpö Oy:n edustajalta 9.10.2024, miten kaukolämpölinjan suunnittelu- ja rakennustyöt edistyvät. Tiedustelun jälkeen Haminan Kaukolämpö Oy:n edustaja pyysi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen tutustumaan suunnitelmiin maastossa, jonne alustava linjaus oli merkitty. Maastokäynti toteutettiin 22.10.2024.

Maastokäynnin jälkeen Kaakkois-Suomen ELY-keskus lähetti Haminan Kaukolämpö Oy:lle kannanoton 29.10.2024 (KASELY/1513/2023), jossa se totesi muun muassa seuraavaa: *"Kaukolämpölinjan rakentaminen maastoon merkittyyn sijaintiin voi heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä liito-oravan kulkuyhteyttä luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n vastaisesti. Varovaisuusperiaatteen nojalla kaukolämpölinjan rakentamista ei saa aloittaa ennen kuin on asianmukaisesti*

17.3.2025

varmistettu, että linjan rakentamisen seurauksena alueelta ei kaadeta liito-oravan kolopuita, katkaista liito-oravan kulkuyhteyttä tai muuten heikennetä tai hävitetä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.”

Haminan Kaukolämpö Oy toimitti Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle luontoselvityksen kaukolämpölinjan suunnitellulta sijainnilta. Tarkistettuun esitetyn luontoselvityksen Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi Haminan Kaukolämpö Oy:lle kannanoton 29.11.2024 (KASELY/1513/2023), jossa se totesi muun muassa seuraavaa: *”Kaukolämpölinjan rakentaminen raportissa esitetyllä linjauksella voi heikentää liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja sekä liito-oravan kulkuyhteyttä luonnonsuojelulain 78 §:n vastaisesti. Varovaisuusperiaatteen nojalla kaukolämpölinjan rakentamista ei saa aloittaa ennen kuin on asianmukaisesti varmistettu, että linjan rakentamisen seurauksena alueelta ei kaadeta liito-oravalle sopivia kolopuita, heikennetä liito-oravan kulkuyhteyttä tai muuten heikennetä tai hävitetä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.”*

Kannanoton jälkeen Haminan Kaukolämpö Oy pyysi Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen uudelle maastokäynnille, joka toteutettiin 18.12.2024. Maastokäynnillä Haminan Kaukolämpö Oy:n edustaja esitteli linjan uutta sijoitus- ja rakentamissuunnitelmaa ja työmenetelmiä. Maastokäynnin ja tarkentuneiden suunnitelma-asiakirjojen tarkistamisen jälkeen Kaakkois-Suomen ELY-keskus antoi Haminan Kaukolämpö Oy:lle kannanoton 19.12.2024 (KASELY/1513/2023), jossa se totesi, että kaukolämpölinjan rakentaminen esitetyn suunnitelman mukaisesti ja sitä edelleen tarvittaessa kannanotossa kuvattujen periaatteiden mukaisesti tarkentaen on mahdollista ilman, että rakentaminen heikentää tai hävittää liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikkoja tai näihin liittyviä kulkuyhteyksiä alueella.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus sai tiedon 17.1.2025 Hillonkylä alueella tehdyistä hakkuista, jotka ilmoituksen mukaan olivat saattaneet heikentää liito-oravan kulkuyhteyttä alueella. Kaakkois-Suomen ELY-keskus teki alueella tarkastuksen 21.1.2025 (KASELY/67/2025). Tarkastuksen tuloksena oli, että tuoreiden puustonkäsittelytoimien yhteydessä ei ole heikennetty tai hävitetty liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa luonnonsuojelulain vastaisesti ja että alueelle rakennettavan maalämpölinjan rakentamissuunnitelmaa ei ole tarvetta muuttaa tuoreiden hakkuiden seurauksena.

Keskisen Suomen liito-oravayhdistys ry esitti Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle 7.9.2024 pyynnön ryhtyä luonnonsuojelulain 129 §:n mukaisesti toimiin Hillonkylän alueella tehtyjen hakkuiden takia. Kaakkois-

17.3.2025

Suomen ELY-keskus perehtyi ilmoitettuihin hakkuisiin ja alueelta tehtyihin liito-oravahavaintoihin ja luontoselvityksiin. Vastauksessaan 20.9.2024 (KASELY/1548/2024) Kaakkois-Suomen ELY-keskus totesi, että kysymyksen kohteena olleissa hakkuissa ei ole toimittu luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin vastaisesti, vaikka alueella onkin tehty hakkuita liito-oravan elinympäristössä.

Kaakkois-Suomen ELY-keskus ei ole antanut vireillepanossa mainitun alueelle rakennetun kaasulinjan rakentamiseen ohjeistusta siltä osin kuin linja kulkee maa-alueella. Vireillepanon jälkeen Kaakkois-Suomen ELY-keskus tarkasteli maakaasulinjan rakentamisen mahdollisia luontovaikutuksia liito-oravan näkökulmasta olemassa olevien kaukokartoitus- ja paikkatietoaineistojen avulla. Tutkimuksessa ei löytynyt perusteita epäilylle, että maakaasulinjan rakentaminen olisi heikentänyt tai hävittänyt liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkaa luonnonsuojelulain vastaisesti.

Vireillepanossa viitataan Tuike Finland Oy:n aiempien rakennushankkeiden yhteydessä tehtyihin puidenkaatoihin. Vuonna 2019 ilmi tulleet asemakaava luo-alueita koskeneiden puustonpoistojen osalta Kaakkois-Suomen ELY-keskus on edellyttänyt toimijalta selvitystä tapahtuneesta sekä liito-oravakartoituksen tekemistä (13.2.2020 ja 17.2.2021, KASELY/1680/2015). Kaakkois-Suomen ELY-keskus katsoi esitetyt selvitykset ja toiminnan korjausehdotukset riittäviksi, eikä pitänyt silloisen luonnonsuojelulain mukaan tutkintapyyntöä tekemistä tarpeellisenä.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

RATKAISU

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) tutkii Suomen luonnonsuojeluliitto Kaakkois-Kymen yhdistys ry:n tarkastus- ja valvontapyyntöä luonnonsuojelulain (9/2023) 128 §:n mukaisena vireillepanona.

Asiassa ei ole perusteita luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisiin toimenpiteisiin.

Päätöksen perustelut

Luonnonsuojelulain (9/2023) 128 §:n 1 momentin mukaan ”*haittaa kärsivällä henkilöllä on oikeus saattaa 126 §:ssä tarkoitettu asia vireille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksessa, jos vireillepanon tarkoituksena on estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon*

17.3.2025

korjaaminen. Sama oikeus on 134 §:n 4 momentissa tarkoitetulla rekisteröidyllä yhteisöllä toiminta-alueellaan ja kunnalla.”

Luonnonsuojelulain 134 §:n 4 momentin mukaan ”--- valitusoikeus on myös asianomaisella kunnalla ja toiminta-alueellaan sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. ---”

Suomen luonnonsuojeluliiton Kaakkois-Kymen yhdistys ry on luonnonsuojelulain 134 §:n 4 momentissa tarkoitettu rekisteröity yhdistys, jonka toimipaikkana on Hamina ja tarkoituksena luonnonsuojelun edistäminen. Näin ollen kyseisellä yhdistyksellä on luonnonsuojelulain 128 §:n mukainen erityinen vireillepano-oikeus asiassa.

Luonnonsuojelulain 126 §:n 1 momentin mukaan ”Jos joku lyö laimin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten ja päätösten noudattamisen taikka ryhtyy niiden vastaiseen toimeen, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi kieltää asianomaista jatkamasta tai toistamasta tekoa tai laiminlyöntiä ja sakon tai keskeyttämisen uhalla velvoittaa hänet määrääjässä poistamaan oikeudenvastaisen tilan tai korjaamaan laiminlyönnin taikka asettaa uhan, että tarpeelliset toimenpiteet teetetään asianomaisen kustannuksella. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin päättä.”

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tulkitsee yhdistyksen kirjelmän luonnonsuojelulain 126 §:ssä tarkoitetun asian vireillepanoksi. Kirjelmän sisällön perusteella vireillepanon tarkoituksena on luonnonsuojelulain 128 §:n mukaisesti estää luonnon tuhoutuminen tai luonnonarvojen heikentyminen, joka ei ole merkitykseltään vähäinen, tai käynnistää luontovahingon korjaaminen.

Vireillepanokirjelmässä viitataan erityisesti liito-oravaa koskeviin rauhoitussäännöksiin. Liito-orava on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 9 §:n perusteella luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n tarkoitettu Euroopan unionin tiukkaa suojelua edellyttävä eliölaji.

Luonnonsuojelulain 78 §:n 2 momentin mukaan tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä heikentää.

Kuten Asian käsittely kohdasta ilmenee, Kaakkois-Suomen ELY-keskus on ohjannut ja valvonut toimintaa ja maankäyttöä vireillepanossa mainitulla alueella muun muassa lausuntojen, kannanottojen ja tarkastusten

17.3.2025

avulla. Havaitessaan puutteita alueelle kohdentuneissa hankkeissa tai suunnitelmissa, ELY-keskus on tuonut nämä ilmi antamissaan lausunnoissa sekä ohjannut neuvonnalla hanketoimijoita huomioimaan toiminnassaan ja suunnitelmissaan luonnonsuojelulain säännökset.

Vireillepanon tutkimisen yhteydessä Kaakkois-Suomen ELY-keskus ei ole saanut tietoonsa, että vireillepanossa mainitulla alueella olisi syytä epäillä olevan tällä hetkellä luonnonsuojelulain vastaisia hankkeita tai suunnitelmia. Alueelta ei myöskään tullut ilmi oikeudenvastaista tilannetta, joka vaatisi korjaamista. Näin ollen Kaakkois-Suomen ELY-keskuksella ei ole syytä tai perusteita kieltää jatkamasta tai toistamasta jotakin tekoa tai velvoittaa jonkin oikeudenvastaisen tilan poistamista tai laiminlyönnin korjaamista luonnonsuojelulain 126 §:n mukaisesti.

Selvyyden vuoksi Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa, että luonnonsuojelulain säännöksiä sovelletaan alueen kaavamerkinnästä tai -määräyksestä riippumatta. Rakentamislain (751/2023) 100 §:n 1 momentin mukaisesti kaavoituksen noudattamista yleisen edun kannalta valvoo Haminan kaupungin rakennusvalvontaviranomainen.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 78 §, 126 §, 128 §, 134 §
Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 9 §
Rakentamislaki (751/2023) 100 §

LISÄTIETOJA

Tietoja tästä päätöksestä antaa tarvittaessa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksessa luonnonsuojelun asiantuntija Pyry Mäkelä, puh. 029 5029 121, sähköposti pyry.makela@ely-keskus.fi

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asiantuntijajärjestelmässä. Asian on esitellyt luonnonsuojelun asiantuntija Pyry Mäkelä ja ratkaissut alueidenkäyttöpäällikkö Pertti Perttola.

LIITE		Valitusosoitus
JAKELU	Päätös	Suomen luonnonsuojeluliitto Kaakkois-Kymen yhdistys ry sähköisesti
	Tiedoksi	Ympäristöministeriö, luontoympäristöosasto Haminan kaupunki Haminan kaupungin ympäristönsuojelu Haminan Energia Oy Haminan Lämpövoima Oy Tuike Finland Oy sähköisesti

Tämä asiakirja KASELY/1780/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KASELY/1780/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Perttola Pertti 17.03.2025 15:03

Esittelijä Mäkelä Pyry 17.03.2025 15:02

Valitusosoitus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **Itä-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valittajalta voidaan periä hallinto-oikeudessa 270 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään erikseen niistä tapauksista, joissa maksua ei peritä <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>. Lisätietoa oikeudenkäyntimaksuista löytyy tuomioistuinlaitoksen sivuilta: <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijajulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Valitusaika Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Ajan laskeminen alkaa tiedoksisaantipäivää seuraavasta päivästä. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavalla tavalla:

- Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, sen katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta näytetä. Viranomaisen katsotaan kuitenkin saaneen tiedon kirjeen saapumispäivänä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan todisteellisesti saantitodistusta tai tiedoksiantotodistusta vastaan taikka haastetiedoksiantona, käy tiedoksianto aika ilmi saantitodistuksesta tai muusta kirjallisesta todistuksesta.
- Jos päätös on annettu tiedoksi todisteellisena sähköisenä tiedoksiantona, kuten viranomaisen sähköisestä järjestelmästä, päätös katsotaan annetun tiedoksi, kun se on noudettu viranomaisen osoittamasta järjestelmästä. Milloin kysymyksessä on si-jaistiedoksianto, päätös katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä.
- Jos tiedoksianto toimitetaan yleistiedoksiantona, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä yleistiedoksiannon julkaisemisajankohdasta.

Sisältö Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Liitteet Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksenalainen päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- tiedoksisaantitodistus tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- mahdolliset asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi

- asiamiehen valtakirja, mikäli asiamiehenä toimii muu kuin asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Toimittaminen

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite Minna Canthin katu 64

Postiosoite PL 1744

70101 Kuopio

Vaihde 029 56 42500

ita-suomi.hao@oikeus.fi

Valituskirjelmän tulee olla valitusviranomaisella viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä eli viimeistään tuona päivänä klo 16.15

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen tai lähetin välityksellä taikka lähettäjän omalla vastuulla postitse tai sähköisesti. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/>.